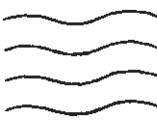

Χιονισμένος Ίταμος

ΖΩΓΛΟΠΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 31ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 132 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΕΚΛΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ - Τηλ. 6989406502 - email: morfotikos.rachoulas@gmail.com

Το σχολείο

..Το πρώτο σχολείο στο Ζωγλόπι, σύμφωνα με άρθρο του Βασίλη Καραγιάννη που καταχωρίσθηκε στο βιβλίο "Η Ραχούλα", σελίδες 153-155, λειτούργησε σε ιδιωτικό ισόγειο οίκημα, το οποίο διατηρήθηκε μέχρι τα τελευταία χρόνια ως αχυρώνας του Μιχάλη Γρυμπογιάννη. Μετά τη απελευθέρωση και σε απροσδιόριστη χρονολογία, χτίστηκε σχολικό διδακτήριο περίπου στη θέση του σημερινού Δημοτικού Σχολείου, το οποίο όμως κρίθηκε ακατάληπτο και κατεδαφίστηκε για να χτιστεί στη θέση του, το 1910, σύγχρονο για την εποχή μονοτάξιο διδακτήριο από το κληροδότημα Συγγρού. Επειδή όμως το σχολικό διδακτήριο δεν επαρκούσε για τη στέγαση των 150 περίπου μαθητών του σχολείου, χρησμοποιούνταν και δύο αίθουσες του παρακείμενου διώροφου κτιρίου, του αποκαλούμενου "Βακούφ' κο".

Τη δεκαετία του 1950 το διδακτήριο Συγγρού, που ήδη είχε ερειπωθεί, κατεδαφίστηκε και στη θέση του χτίστηκε σύγχρονο διδακτήριο με δύο αίθουσες διδασκαλίας, στις οποίες αργότερα προστέθηκε και τρίτη.

Το Δημοτικό Σχολείου Ζωγλοπίου - και μετά το 1928 Ραχούλας από τις αρχές του 20 αιώνα λειτούργησε ως "Πλήρες", με έξι τάξεις, πότε με ένα δάσκαλο και πότε με δύο, ενώ τα σχολεία των άλλων χωριών του Δήμου Ίταμου ήταν "κοινά", με τέσσερις τάξεις. Τούτο είχε ως συνέπεια, μαθητές

γειτονικών χωριών που ήθελαν να περατώσουν τις σπουδές τους, να φοιτούν στις δύο τελευταίες τάξεις (Ε· και ΣΤ·) στο Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Ζωγλοπίου..*

(*Λάμπρος Γριβέλλας. Απόσπασμα από άρθρο στα Z.X.)

Τα χρόνια πέρασαν και το χαρούμενο βουητό απ' το παιδικό μελίσσι στα διαλείμματα έχει σταματήσει οριστικά μετά την ξαφνική και άδικη απόφαση για το κλείσιμο του σχολείου και την χωρίς κανένα λόγο απόφαση για το κλείσιμο και του νηπιαγωγείου.

Ούτε για την μετακίνηση των παιδιών είχαμε τη σωστή λύση και αντί

Συνέχεια στην 4η σελ.

Το Δ.Σ του Μαρφωτικού Συλλόγου Ραχούλας
οας εύκεται Χρόνια Πολλά
και ευτυχισμένος ο κανούριος χρόνος!

Το περιβάλλον, τα νερά και οι παράνομες χωματερές

Γράφει ο
Γιάννης Γριβέλλας
grivellas@gmail.com

Με αφορμή το άνοιγμα μιας καινούριας "χωματερής" στον όχτο δίπλα από τη βρύση "Ζαχαριά" αλλά και άλλων δύο σε νεροφαγίες του δρόμου πριν τη βρύση, φαινόμενα που όπως φαίνεται με τον καιρό έχουν ενταθεί μετά την άστοχη ενέργεια αφάρεσης των κάδων αδρανών υλικών και οικοσκευών από τη θέση "Κόμμα" θεωρούμε πως το κακό έχει παραγίνει με τα πεταμένα σκουπίδια και υλικά που μολύνουν το περιβάλλον και τα τρεχούμενα νερά.

Εκτός από αυτό το σημείο στο "Κόμμα" που υπήρχαν οι κάδοι αδρανών υλικών και τώρα έγινε μία ανοιχτή χωματερή, υπάρχουν δέκα με δώδεκα (ίσως και παραπάνω) τέτοια σημεία στη διαδρομή από τη διασταύρωση του δρόμου προς Καστανιά - Καταφύγι έως και την βρύση "Ζαχαριά".

Όλες αυτές οι παράνομες εναποθέσεις σκουπιδών είναι

Συνέχεια στην 4η σελ.

«Καραάννη, Καραάννη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει»

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάννης

Ο παραπάνω τίτλος του παρόντος κειμένου αποτελεί δικαστική ετυμολογία του κατή (Τούρκου δικαστή) σε μια δίκη αγροζημίας που συνέβη μεταξύ δύο Ζωγλοπιτών κτηνοτρόφων πριν την πρόστηση της Θεσσαλίας στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος το 1881. Αντίδοι π στην υπόθεση αυτή της αγροζημίας ήταν ο δυο γεωργοκτηνοτρόφοι συγχωριανοί ο Καραγιάννης που είχε το γρασίδι (κριθάρι, σε ανάπτυξη) και ο Κομπούρας, ο οποίος βόσκησε με τα αιγοπρόβατά του το παραπάνω καλλιεργημένο κριθάρι παράνομα.

Ος γνωστόν τα Άγραφα, μια μεγάλη περιοχή της κεντρικής Πίνδου παρέμειναν ελεύθερα και ανυπότακτα επί Βιζαντινής Αυτοκρατορίας, αλλά και κατά την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι Τούρκοι κατακτητές προσπάθησαν να δαμάσουν και να υποτάξουν τα Άγραφα και τους σκληροτράχηλους, ανυπότακτους και ασυμβίβαστους εραστές της ελευθερίας και ανεξαρτησίας αλλά δεν το κατόρθωσαν και αναγκάσθηκαν να έλθουν σε συμβιβασμό με την συνθήκη του Ταμασίου που έγινε το 1525 στις 10 Μαΐου. Οι Αγραφιώτες διατήρησαν την

Συνέχεια στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο θα διαβάσετε...

- Το σχολείο σελ. 1-4
- Γιάννης Γριβέλλας: Το περιβάλλον, τα νερά και οι παράνομες χωματερές σελ. 1-4
- Βασίλης Καραγιάννης: Καραάνη, Καραάνη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει σελ. 1-3
- Λάμπρος Γριβέλλας: Η βρύση Ίταμου «μήλον της Έριδος» μεταξύ Ραχουλιωτών και Καστανιωτών σελ. 1-3
- Ισιμήνη Παπαδημητρίου-Καραντώνη: Έλεγα σελ. 2
- Φώτης Νασιάκος: Τα κάλαντα το πρώι σελ. 2
- Κοινωνικά - Συνδρομές σελ. 2
- Τα κάλαντα της «ύχτας» σελ. 2
- Μάρκος Ζαχαρής: Μια αναφορά για τους κινδύνους που προέρχονται από τη χρήση Κάνναβης (Μαριχουάνα ή Χασίς) σελ. 5
- Λάμπρος Γριβέλλας: Το στοιχείο του Ίταμου σελ. 5
- Γιώργος Καραβίδας: Τα μικρά υδρολεκτρικά (ΜΥΗΕ) ως ΑΠΕ και οι κίνδυνοι για το νερό, ως φυσικού δημόσιου αγαθού σελ. 6
- Κώστας Οικονόμου: Καπτάν Γιώτης σελ. 7
- Ισιμήνη Παπαδημητρίου-Καραντώνη: Οι «ανδρογυνάκες*» του Ζωγλοπίου Ο αγώνας της μανιάς μου Φροσύνης σελ. 7
- Εκδρομή στη μονή Σπηλιάς σελ. 8
- Θεοφάνια στο χωριό σελ. 8
- Αποκατάσταση της βρύσης του «Τσιώκη». σελ. 8
- Μουσείο Χαρίλαου Φλωράκη στο Παλιοζωγόπι σελ. 8
- Παρουσίαση ποιητικής συλλογής του Δημήτρη Κουντουρά* σελ. 8

Η βρύση Ιτάμου "μήλον της Έριδος" μεταξύ Ραχουλιωτών και Καστανιωτών

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgriv@gmail.com

Στα χωριά του Δήμου Ίταμου -κυρίως όσα βρίσκονται στο βόρειο μέτωπο του βουνού- το νερό ήταν πάντα λειψό. Εξάλλου και η έλλειψη τεχνικών μέσων εκείνη την εποχή καθιστούσε ανέφικτη τη μεταφορά νερού στα χωριά από μακρινές πηγές.

Η Ραχούλα περί το 1952, τρία χρόνια μετά

Συνέχεια στην 3η σελ.

Έδειγα - Λέγω

Μάννα τι κάνεις; με ρωτούσαν
- Αγωνίζομαι ν' αναστήσω τα παιδιά μου
κόπος πολύς για το φαγητό, τα ρούχα,
την καθαριότητά τους
Ήταν η νηπιακή και βρεφική ηλικία.
- Και τώρα Μάννα τι κάνεις; Ρωτούσαν μετά
- Φροντίζω για τα διαβάσματά τους
και την ψυχαγωγία τους
κ' αργότερα για να μορφωθούν κ' να
επαγγελματιστούν.

Και ύστερα.... και τώρα Μάννα
μόνη με τον άντρα σου τι κάνεις;
Αχ Μάννα σκόρπισαν τα σπλάχνα σου τα
παιδιά σου

- Αγοράζω χάρτες Ευρωπαϊκούς
κ' αργότερα Παγκοσμίους
και να όπως έχω ξεδιπλωμένο το χαρτί
μπροστά μου
ψάχνω να βρω χώρες και πόλεις

και προσεύχομαι, προσεύχομαι με θέρμη
Κύριε ας φωτίσεις το λογικό τους
ας ζεστάνεις την ψυχή τους

Και να ανέβουν φωτάκια
στην Κοπεγχάγη ο Γιάννης
Στο Εδιμβούργο ο Θύμιος
κ' ύστερα, στο Παρίσι, στο Λονδίνο
και μετά μέχρι τώρα στο Όσλο
στη Νορβηγία

Στη Στουγάρδη ο Βαγγέλης
Στην Ιταλία, στο Λονδίνο
κ' ύστερα για πολλά χρόνια
στη Βραζιλία

Ανέβουν φωτάκια πολλά φωτάκια
πήγε εκεί η προσευχή μου
Σ' ευχαριστώ Θεέ μου
κράτα σε παρακαλώ ζεστή την ψυχή τους

Ισιμήνη Παπαδημητρίου - Καραντώνη

Τα Κάλαντα το πρωί και τα «άλλα» κάλαντα της νύχτας στο Ζωγλόπι

(Παιδικές αναμνήσεις)

Τα χριστουγεννιάτικα κάλαντα σ' ένα χωριό
των Αγράφων.
Στην Ραχούλα (Ζωγλόπι), το χωριό μου.

Γράφει ο
Φώτης Π. Νασιάκος*

Τα παιδιά του σχολείου ξεκινούσαμε λίγο πιριν φέξει. Συναγωνιζόμασταν ποιά παρέα θα περάσει πρώτη από τα σπίτια του χωριού γιατί μετά τελείων τα διαθέσιμα κεράσματα και βρίσκαμε τις πόρτες κλειστές. Απαραίτητο εφόδιο στον κόρφο μας ήταν ο "σκρούμπος" (μισοκαμένο κομμάτι μάλλινου) που θα μας προστάτευε απ' τους καλικάντζαρους.

Τραγουδούσαμε το "καλήν ημέρα άρχοντες" και τα κεράσματα ήταν καρύδια, ξερά σύκα, καμιά πεντάρα (μισή δεκάρα) ή δεκάρα. Ελάχιστοι μας έδιναν "εικοσαρούλα" (δύο δεκάρες) και το πανηγυρίζαμε δεόντως.

Στις δύο τη νύχτα έβγαιναν για κάλαντα οι μεγαλύτεροι, οι εξωσχολικοί, συνήθως ξωμερίτες τσοπαναραίοι. Είχαν κρυμμένα τα πρόσωπά τους με κουκούλες και τραγουδούσαν με αλλοιωμένη φωνή (ο λόγος θα γίνει κατανοητός παρακάτω), το "Χριστούγεννα πρωτούγεννα πρώτη γιορτή του χρόνου" χτυπώντας τις πόρτες και τα παράθυρα του σπιτιού με τις γκλίσες τους.

Τα κεράσματα στις παρέες αυτές ήταν μεγαλύτερα, κυρίως από το φόβο πρόκλησης ζημιών.

Αν κάποιο σπίτι δεν άνοιγε ακολουθούσαν άλλα κάλαντα: "Απ' την παραθύρα ως τη γωνιά είδα εγώ κυρά μου τον ... μ...ο σου..." (*1) Χύθ'κε να με φάει κι αγριόσκουξα, πήρα πελεκούδα και τόσκιαξα" και φεύγοντας έκλεβαν ό,τι ήταν εκτεθειμένο έξω απ το σπίτι. Τσάπα, τσεκούρι, καμιά κότα.....

Καλά Χριστούγεννα. Και του χρόνου!

Σημείωση:

(*1) Δεν γράφεται η αυτή η λέξη σε κείμενο, οι παλιότεροι ..ξέρουν!)

(*) Ο Φώτης Νασιάκος (1952) είναι Στρατηγός εν αποστρατεία της Ελληνικής Αστυνομίας. Διετέλεσε Αρχηγός της ΕΛΑΣ από τις 3 Αυγούστου 2001 ως τις 5 Οκτωβρίου 2004.

ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ "ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ"

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα βασικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο

IBAN

GR3401101520000015261476152

της Εθνικής Τράπεζας αφού δηλώσετε το όνομά σας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- Ο Άγγελος Δήμου του Βασιλείου και η σύζυγός Κωνσταντίνα απέκτησαν ένα αγοράκι στις 01/10/24
- Η Μαρία Βρέκου του Παναγιώτη και ο σύζυγός της Gambriel απέκτησαν ένα κοριτσάκι στις 15/09/24 στη Σουηδία
- Η Όλγα Κομπούρα (κόρη του Μιχάλη Κομπούρα) και ο σύζυγός Αλέξανδρος Παξιμαδάκης απέκτησαν ένα αγοράκι στις 21/12/2024.
Να σας ζήσουν.

Θάνατοι

- Απεβίωσε στη Θεσσαλονίκη την Παρασκευή 23/8/24 σε ηλικία 85 ετών, κηδεύτηκε και τάφη στο Βόλο τη Δευτέρα 26/8/24 ο Παύλος Ευαγγέλου Τζωαννόπουλος.
Ο εκλιπών μεγάλωσε και έζησε στο Βόλο. Εργάστηκε επί 35 έτη και διετέλεσε ανώτατο στέλεχος στην Εμπορική Τράπεζα Ελλάδος. Δραστηριοποιήθηκε επί πολλά έτη στην Περιηγητική Λέσχη Βόλου και ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στην κοινωνία του Βόλου.
Ήταν παντρεμένος με την Αικατερίνη Σάνκοβιτς η οποία ήταν δίπλα του μέχρι το τέλος της ζωής του.
- Έφυγε απ' τη ζωή στις 15/10/2024 η Αμαλία Ντόλκερα σε ηλικία 98 ετών και κηδεύτηκε στη Ραχούλα
- Έφυγε απ' τη ζωή στις 14/11/2024 η Αγαθή Δήμου σε ηλικία 88 ετών και κηδεύτηκε στη Ραχούλα
- Έφυγε απ' τη ζωή στις 18/01/2024 ο Αχιλλέας Ι. Γρυμπογιάννης σε ηλικία 76 ετών στην Αθήνα όπου ζούσε και κηδεύτηκε στη Ραχούλα
- Στις 19/01/2024 έφυγε απ' τη ζωή, μετά από σύντομη νοσηλεία, ο Ευάγγελος Κ. Κατσιούλας σε ηλικία 86 ετών και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.
- Στις 22/01/2025 έφυγε απ' τη ζωή η Κωνσταντία Φέτσιου σε ηλικία 96 ετών και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.
- Στις 25/01/2025 έφυγε απ' τη ζωή ο Χρήστος Ζαχαρής του Νικολάου σε ηλικία 57 ετών και κηδεύτηκε στη Ραχούλα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Κομπούρα - Τσαπάκη Ελένη	30	Δήμου Λένα	20
Βασιλάκης Χ. Κωνσταντίνος	20	Καρλάφτης Φώτης	20
Σαμαρά -Γριβέλλα Ελένη	20	Κονταξής Δημήτρης	20
Καραβασήλη Σωτηρία	100	Γιαννουσάς Αναστάσιος (Ιερέας)	10
Κολοβός Ιωάννης	20	Γιαννουσάς Κωνσταντίνος	20
Καραγιάννης Ευάγγελος	20	Κίσσας Β. Γεώργιος	20
Ρουμπής Γεώργιος	10	Κίσσας Ηλίας	20
Κωτσιαρίδης Αντώνιος	20	Γιαννουσάς Φώτιος	10
Τσιούκης Πλαναγώτης	20	Pappas Soula	50
Τσιούκη Φανή	50	Μπέλου Κατερίνα	30
Τράντος Ευάγγελος	20	Γριβέλλας Π. Θανάσης	10
Βρέκος Πλαναγώτης	20	Μεζδανίδη Βασιλική	10

Τα κάλαντα της «νύχτας» παραβούν Χριστουγέννων παριότερα στο χωριό

"Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα, πρώτη γιορτή του χρόνου, για βγάτε, δέτε, μάθετε, πως ο Χριστός γεννάται.

Γεννάται κι αναθέφεται, με μέλι και με γάλα, το μέλι τρων οι άρχοντες, το γάλα οι αφεντάδες και το μελισσοβότανο, το νίβονται οι κυράδες...

(σ.σ. Μέχρι εκεί όλα καλά, τα έλεγαν με αγριοφωνάρες όπως θυμάμαι αλλά στη συνέχεια άλλοι φώναζαν κι τ' χρον' άλλοι έλεγαν κάτι ακαταλαβίστηκαν και όλοι μαζί χτυπούσαν με τις μαγικούρες και τις γκλίσεις τις πόρτες, τα παράθυρα και γενικά ότι έκανε μεγάλο θόρυβο στην αυλή έτσι ώστε να ανοίξει η νοικοκυρά και να τους φιλέψει..)

Κυρά ψηλή, κυρά λιγνή, κυρά γαϊτανοφρύδα, κυρά μου όταν στολίζεσαι, να πας στην εκκλησιά σου,

Βάνεις τον ήλιο πρόσωπο, και το φεγγάρι αγκάλη, και τον καθάριο αυγερινό, τον βάζεις δακτυλίδι.

Εμείς εδώ δεν ήρθαμε, να φάμε και να πιούμε, παρά σας αγαπούσαμε, κι ήρθαμε να σα

«Καραάνη, Καραάνη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει»

Συνέχεια από τη σελ. 1

ανεξαρτησία τους πληρώνοντας έναν κεφαλικό φόρο αναγνωρίζοντας έτσι την εξουσία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έδιναν δηλαδή φόροι υποτέλειας στον σουλτάνο, κατά τα άλλα ελεύθεροι, αδέσμευτοι και ανεξάρτητοι. Τη διοίκηση και κουμάντο στα Άγραφα έκανε μόνο η Δημογεροντία. Ουδέποτε εγκαταστάθηκε τουρκικός πληθυσμός και οι Αγραφώτες δεν συγκατοίκησαν με Τούρκους. Ήταν το μοναδικό κομμάτι της χώρας μας που δεν μπορούσε με ξένο αίμα.

Μετά την οριοθέτηση του νεοσύστατου κράτους το 1831, ένα μέρος των Αγράφων υπήχθη στο ελεύθερο ελληνικό κράτος αλλά το μεγαλύτερο μέρος αυτών τα Θεσσαλικά Άγραφα παρέμειναν υπό τουρκική κατοχή και ζούσαν υπό τουρκική εξουσία και εφαρμόζονταν και στα Θεσσαλικά Άγραφα η τουρκική διοίκηση και η οθωμανική εξουσία. Παρά ταύτα τουρκικός πληθυσμός δεν μετακινήθηκε προς τα Άγραφα εκτός από ελάχιστες οικογένειες δημοσίων υπαλλήλων.

Το γεγονός της εκδίκασης της αγροζημίας και την απόφαση που πήρε ο Κατής πρέπει να έγινε από το 1831 που ιδρύθηκε το μικροσκοπικό ελληνικό κράτος μέχρι το 1881 που η Θεσσαλία και φυσικά τα Θεσσαλικά Άγραφα προσαρτήθηκε και ενώθηκε με την μάνα Ελλάδα. Τον καιρό εκείνο οι κύριες απασχολήσεις των κατοίκων των χωριών ήταν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία και με τα έσοδα αυτά προσπαθούσαν να ισοτελίσουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Οι ζωοτροφές σπάνιζαν την εποχή εκείνη και κάθε οικογένεια προσπαθούσε "εκ των ένδω", να καλύψει τις ζωοτροφές. Για να ενισχύσουν και να δυναμώσουν τα πρόβατα κυρίως μετά τη γέννα έσπερναν σ' ένα χωράφι κοντά στο μαντρί προστηλιακό και καλά κοπρισμένο νωρίς το φθινόπωρο με κριθάρι, ώστε όταν θα γεννούσαν τα πρόβατα ο βλαστός του κριθαριού να περνάει τα τριάντα εκατοστά. Αυτή τη βλάστηση την έλεγαν και γρασδί ήταν δε πολύ θρεπτική και δυναμωτική και συνέβαλε και στην μεγαλύτερη παραγωγή γάλακτος.

Οι πρόγονοί μου που προέρχονταν από τη γενιά των Σαρακατσαναίων διατηρούσαν μεγάλο κοπάδι αιγοπροβάτων και το μεν χειμώνα ξεχειμώνιαζαν σε ένα μεγάλο αγρόκτημα που είχαν στην τοποθεσία Κοντριού το δε καλοκαίρι έστηναν το γρέκι τους στον καστανεώνα της Τούρλας, η οποία πήρε και το όνομα γρεκάκι. Τα κοπάδια τους εβοσκούσαν στην παραπάνω περιοχή καθώς και στις λάκκες της περιοχής Κούη που ήταν δικές τους και φθάναν μέχρι την τοποθεσία Παπαμιχάλη.

Το γρασίδι που είχε ο παππούς Θανάσης Καραγιάννης για τα ζωντανά του το βόσκησε κάποιος Κομπούρας, δεν γνωρίζω εάν ήταν ο Αποστόλης ή Μήτρος Κομπούρας ή άλλος πρόγονος αυτών. Το γεγονός αυτό ήταν καθαρά πρόκληση. Θύμωσε τον παππού μου και τον μήνυσε τον Κομπούρα στον Τούρκο Κατή της περιοχής. Την υπόθεση της αγροζημίας αυτής την είχε καλά δεμένη διότι είχε και μάρτυρες άλλους κτηνοτρόφους, οι οποίοι αγανακτούσαν με την ενέργεια αυτή του Κομπούρα.

Ειδοποιήθηκαν οι διάδικοι και οι μάρτυρες την τάσε ημερομηνία να παρουσιαστούν στην Καρδίτσα ενώπιον του τουρκικού δικαστηρίου όπερ και εγένετο. Ο Κομπούρας δεν διέθετε κανένα μάρτυρα και ήταν κάπως μουδιασμένος και φοβισμένος ως προς το αποτέλεσμα της δίκης. Απολογήθηκε ο μηνυτής Καραγιάννης και με πειθώ εξέθεσε ενώπιον του κατή τα πράγματα όπως έγιναν. Ο κατής άρχισε να επιπλήττει τον κατηγορούμενο γι' αυτήν την πράξη του. Ο Κομπούρας μη έχοντας και μάρτυρες υπεράσπισης άρχισε να αντιλαμβάνεται ότι η τιμωρία του θα ήταν αυστηρή, παραδειγματική και άρχισε να αισθάνεται ότι τον ζώνουν τα μαύρα φίδια. Άρχισε να απελπίζεται αλλά δεν έχασε το θάρρος του. Σε μια φάση της δίκης βρήκε την ευκαιρία να δώσει νόημα στον Κατή ότι εάν τον αιθώνε θα του έδινε ένα κατσιούπι (ασκός από δέρμα κατσικού) βούτυρο γύρω στις 5-6 οκάδες βάρος. Με τα δυο του χέρια έκανε το σχήμα του κατσιούπιού, με το δάκτυλο έκανε ότι έβγαλε βούτυρο, έβγαλε τη γλώσσα του και πάνω σ' αυτή έκανε την κίνηση, όπως αλείφουν το βούτυρο στη φέτα του ψωμιού.

Σαίνι ο κατής στα τερτίπια αυτά έπιασε το μήνυμα αυτό και αποφάσισε αμέσως να τον αιθώσει και να κερδίσει το κατσιούπι με το βούτυρο. Έκανε στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών και άρχισε να ρωτάει εάν το μέρος που έσπειρε ο Καραγιάννης το κριθάρι ήταν τόπος κατάλληλος να φυτρώσει και να αναπτυχθεί το κριθάρι. Στο τέλος απευθυνόμενος ο κατής στον μηνυτή Καραγιάννη του λέει: Καραάνη Καραάνη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει. Ήταν η επιμηγορία, η δικαστική απόφαση του κατή. Το

βράδυ μαθεύτηκε σ' όλο το χωριό η εντυπωσιακή αυτή του κατή απόφαση και την χλεύαζαν με το να την επαναλαμβάνουν τακτικά για να δείξουν πόσο άδικες ήταν οι αποφάσεις των τουρκικών δικαστηρίων για τους Έλληνες ραγιάδες. Έτσι έγινε σλόγκαν η απόφαση του κατή και συχνά την ανέφεραν στο χωριό σε ανάλογες περιπτώσεις.

Όταν ήμουν μικρός συχνά άκουγα να πειράζονται συγχωριανοί τον πατέρα μου με το σλόγκαν. "Καραάνη Καραάνη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει", όταν ήθελαν να ανοίξουν μια κεφάτη συζήτηση. Μετά τον πατέρα μου πείραζαν και εμένα φίλοι μου και γνωστοί για να γελάσουμε με αυτή τη ρήση. Με το πέρασμα του χρόνου σιγά σιγά άρχισε να λησμονιέται, να ξεχνιέται η επιμηγορία του κατή. Τελευταίοι που μου το υπενθύμιζαν ήταν δυο καλοί, άκανον και καλοσυνάτοι άνθρωποι η Κωστάντα Μήτρα και ο Ματθαίος Ζαχαρής, ο καθένας με τον τρόπο του.

Όταν απόκτησα το πρώτο μου αυτοκίνητο το 1975 ερχόμουν τακτικά στο χωριό την περίοδο της άνοιξης και του φθινοπώρου για γεωργικές εργασίες. Η Κωστάντα τότε ήταν συνταξιούχος του ΟΓΑ και είχε τακτοποιημένες τις οικογενειακές υποχρεώσεις, ήταν δε από τη φύση της άνθρωπος κοινωνικός, άνθρωπος της συναναστροφής και της κουβέντας. Όταν λοιπόν, έφτανα με το αυτοκίνητό μου στο ύψος του σπιτιού της και έστριβα δεξιά για το σπίτι μου, το έβλεπε η Κωστάντα και σε λίγη ώρα έφτανε στο μέσον του φράχτη που χωρίζει το οικόπεδό μου με το δρόμο και με ξάφνιαζε με την εύχαρη, δυνατή και βροντώδη φωνή της: "Καραάνη, Καραάνη όλο το τόπο κριθάρι δεν κάνει" ή μου έλεγε το σόκιν με την αμαρτία του καλόγερου. Εγώ της απαντούσα με το: "Γεια σου λεβεντιά Κωστάντω". Αυτό ήταν το προοίμιο. Μετά άρχιζε να με ρωτά για την οικογένειά μου και τα σχετικά. Μου έλεγε νέα του χωριού και εγώ ότι γνώριζα από την τοπική επικαιρότητα. Η κουβέντα μας κουβέντα αλλά η δουλειά γάιταν. Η παρουσία και η κουβέντα με την Κωστάντα ήταν μια ξεκούραση στη δουλειά. Αυτό επαναλαμβάνονταν για πολλά χρόνια.

Ο άλλος άνθρωπος ήταν ο Ματθαίος Ζαχαρής ανεκτίμητος και έντιμος άνθρωπος. Γεννήθηκε, μεγάλωσε και παντρεύτηκε στη γειτονιά μου και έφυγε απ' αυτή όταν αγόρασαν το σπίτι του Γιάννη Φλωράκη μαζί με τον αδελφό του Θωμά. Έτσι αποκαρύνθηκε από τη γειτονιά μας και σπάνια τον συναντούσαμε.

Όταν γέρασε ο Ματθαίος έπαιρνε 3-4 γιδούλες που είχε, ριθολούσε στο στενό και κατηφορικό δρόμο που περνάει ανάμεσα από τα σπίτια του Αποστόλη Λιανού και Κώστα Τζωννόπουλου και γρήγορα έφθανε στον κεντρικό δρόμο που διασχίζει το χωριό μας. Με λίγα βήματα έφθανε στο παιλό πατρικό του σπίτι που το είχαν πουλήσει στον πρώτο εξάδελφό τους Αριστείδη Ζαχαρή. Μόλις τον έβλεπαν οι παιλοί γείτονες άφηναν όποια δουλειά είναι για να μιλήσουν με τον παιλό τους γείτονα. Οι ζωντανές και ζωηρές φωνές ξυπνούσαν τη γειτονιά μας από το λήθαργο και οι φωνές τους έφθαναν μέχρι το σπίτι μου. Από τη θορυβώδη και βροντώδη αυτή ατμόσφαιρα καταλάβαινα ότι ο Ματθαίος με τα ζωντανά του ήλθε στη γειτονιά μας. Εμένα μου άρεσαν αυτές οι αιθόρμητες και βροντώδες συζήτησεις και έβγαινα πίσω από το σπίτι μου, στο άλλοτε αλώνι, για να απολαύσω αυτό το θέαμα.

Φθάνοντας στο σπίτι του Αλέκου Καραγιώργου ο Ματθαίος άφηνε τις γίδες του να βοσκήσουν δεξιά και αριστερά του δρόμου που οδηγεί στο σπίτι μου. Μόλις πλησίαζε στις παρυφές του οικοπέδου μου με έβλεπε να τον περιμένω κάτω από τον ίσκιο μιας γέρικης κουτσουπιάς που ήταν στην άκρη του αλωνιού. Μόλις με αντίκριζε ο Ματθαίος απήγγειλε αυθόρμητα το σλόγκαν: "Καραάνη, Καραάνη όλα το τόπο κριθάρι δεν κάνει" και με παρίστανε με ακρίβεια τις κινήσεις που έκανε ο Κομπούρας για το πεσκέσι που θα έκανε στον κατή εάν τον αιθώνε. Μετά με ρωτούσε που διαβάζω δάσκαλος και διάφορα πράγματα. Ο Ματθαίος συμπιθούσε και εκτιμούσε τον παιλό του γείτονα, τον πατέρα μου και αυτό το απέδειξε στην πράξη σε δύσκολους και χαλεπούς καιρούς γι' αυτόν.

Με τον καιρό έφυγε ο Ματθαίος πάει και η Κωστάντα και η απόφαση του τουρκικού δικαστηρίου έχαστηκε και την σκέπαση η στάχτη της λησμονιάς. Το έχασα και εγώ. Κάποτε βρέθηκα με μια παρέα φίλων και χωριανών και λέγαμε διάφορες εύθυμιες ιστορίες από το παρελθόν. Μέσα σ' αυτή τη φαιδρή, τη χαρούμενη ατμόσφαιρα τους διηγήθηκε το ιστορικό του σλόγκαν "Καραάνη,

Το σχολείο

Συνέχεια από τη σελ. 1

παιδικού λεωφορείου ανέλαβαν ταξίδια και ιδιώτες την μεταφορά των μικρών παιδιών.

Ούτε και το σχολείο στο Καλλίθεο ήταν η κατάλληλη λύση και θα έπρεπε να ακολουθήσουμε το παράδειγμα του Αμπελικού που τα παιδιά πάνε με ειδικό δρομολόγιο σε δημοτικό σχολείο της Καρδίτσας.

Το κλείσιμο των σχολείων ερήμωσε τα υπόλοιπα ορεινά χωριά και κανείς από τους υπεύθυνους δεν το πήρε υπ' όψιν του.

Ευτυχώς που η απόσταση του χωριού μας δεν είναι μεγάλη από την Καρδίτσα κι έτσι εν μέρη αποφεύγθηκε η μετακίνηση ολόκληρων οικογενειών προς την πόλη.

Το σχολείο όμως έμεινε άδειο κι έρημο και χωρίς την υποτυπώδη συντήρηση εδώ και 15 χρόνια.

Ένας δυνατός νοτιάς στην αρχή του χειμώνα δημιουργήσε πολλά προβλήματα στην ταλαιπωρημένη ήδη στέγη και άρχισε να τρέχει νερό μέσα στις αίθουσες και στους τοίχους.

Το σχολείο έρημο και παραπομένο πολλά χρόνια σαπίζει κυριολεκτικά από την υγρασία και το νερό.

Ο μορφωτικός σύλλογος πήρε την πρωτοβουλία από τις αρχές του περσινού καλοκαιριού και ζήτησε από τον Δήμο και το τοπικό

συμβούλιο την παραχώρηση και των υπολοίπων δύο αιθουσών για να συμβάλουμε κι εμείς στη συντήρηση αλλά και για την δημιουργία πολιτιστικού κέντρου έτσι ώστε να λειτουργήσει και να ζωντανέψει ξανά ο χώρος με αίθουσες εκδηλώσεων και μαθητικού μουσείου που μαζί με το λαογραφικό που ήδη υπάρχει να ανοίξει ξανά το σχολείο στους μικρούς και μεγάλους επισκέπτες.

Μετά από πολλούς μήνες κωλυσιεργίας το τοπικό συμβούλιο γνωμάτευσε θετικά κατά πλειοψηφία κι έτσι μπορούμε να προχωρήσουμε στις απαιτούμενες ενέργειες με τον δήμο για την συντήρηση αλλά και την μετατροπή του σχολείου σε πολιτιστικό κέντρο.

Πρώτο μας όμως μέλημα είναι να σωθεί το κτίριο και γι' αυτό το λόγο κάναμε παρέμβαση στον δήμαρχο και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επισκευή της σκεπής.

Ραχούλα 2/1/2025

**Μορφωτικός Σύλλογος
Ραχούλας**

προς: Δήμαρχο Καρδίτσας κ. Βασίλειο Τσιάκο

Κοινοποίηση: α) Αντιδήμαρχο κ. Ρόβα Ιωάννη
β) Τεχνική υπηρεσία Δ. Καρδίτσας

Θέμα: Κτίριο δημοτικού σχολείου Ραχούλας

Πολλές φορές στο παρελθόν σας είχαμε επισημάνει την ανάγκη συντήρησης του ιστορικού κτιρίου του δημοτικού σχολείου Ραχούλας και ιδιαίτερα της στέγης.

Τώρα όμως - όπως έχουμε ήδη ενημερώσει - η ανάγκη επισκευής της στέγης είναι επιτακτική γιατί μέσα σε όλες τις αίθουσες του σχολείου μπαίνουν νερά με αποτέλεσμα να καταστρέφονται τα ταβάνια οι τοίχοι και ο εξοπλισμός των αιθουσών και του λαογραφικού μουσείου.

Η μεγάλη ζημιά προκλήθηκε από καταιγίδα με θυελλώδεις ανέμους πριν από ένα μήνα περίπου και παρά το ότι ενημερώσαμε άμεσα (και εμείς αλλά και το τοπικό συμβούλιο) τις αρμόδιες υπηρεσίες κανείς δεν έχει προβεί από τότε σε καμία ενέργεια αποκατάστασης με αποτέλεσμα όλο αυτό το διάστημα το νερό της βροχής να εισχωρεί και να επεκτείνει το έργο της καταστροφής.

Παρακαλούμε να προβείτε άμεσα σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης πρώτα της στέγης για να σταματήσει η καταστροφή πριν η ζημιά γίνει ανεπανόρθωτη αλλά και της συντήρησης του κτιρίου γενικότερα.

Ο Πρόεδρος
Γριβέλλας Γιάννης

Η Γραμματέας
Κωνσταντίνου Ευαγγελία

Το περιβάλλον, τα νερά και οι παράνομες χωματερές

Συνέχεια από τη σελ. 1

ναι σκορπισμένες στις πλαγιές του ποταμού της Ραχούλας αλλά και σε λαγκάδια που οδηγούν στο κυρίως ρέμα.

Γνωρίζοντας πως ακόμη κι όταν υπήρχαν οι κάδοι όλος ο χώρος στο "Κόμμα" είχε μετατραπεί σε χωματερή γιατί δεν γινόταν σωστά η αποκομιδή κάποιοι παράγοντες της τοπικής αυτοδιοικησης ζήτησαν να απομακρυνθούν οι κάδοι.

Αντί να ζητήσουν το αυτονότο, δηλαδή τη σωστή αποκομιδή, ζήτησαν το παράλογο και ο δήμος έτρεξε να το υλοποιήσει!

Αυτό λειτούργησε σαν δικαιολογία και απενοχοποιητικά για πολλούς ασυνείδητους να πετάνε αυτά τα υλικά αλλά και σκουπίδια στις απόκρημνες όχθες του ποταμού. (Οι υπόλοιποι τα κρατάμε στις αιλίες μέχρι να βρεθεί μια κάποια λύση..)

Πέρα από τον μεγάλο κίνδυνο της ανάφλεξης των σκουπιδών και την δημιουργία πυρκαγιάς τους καλοκαιρινούς μήνες, ο κίνδυνος μόλυνσης των νερών είναι προφανής και η οικολογική καταστροφή μεγάλη. Από αυτό το μολυσμένο νερό ποτίζετε ο μικρός κάμπος παρακάτω και τα προϊόντα επιστρέφουν στα πιάτα μας. Ακόμα το κακό προχωράει πολύ έως τη θάλασσα και δηλητήρια φυτοφάρμακα και μικροπλαστικά επιστρέφουν με τα ψάρια στα σπίτια μας.

Ότι δεν φαίνονται εκτός από αυτά στο δρόμο εκεί που υπήρχαν οι κάδοι δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν. Δεν κρύβονται τόσα πολλά σκουπίδια και υλικά κάτω απ' το χαλί, στην προκειμένη με τις φυλλωσίες των δένδρων και των θάμνων.

Αυτό που συμβαίνει σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να το αφήσουμε να διαιωνίζεται έτσι κλείνοντας απλά τα μάτια μας.

Σχετικά πρόσφατο είναι το φαινόμενο πλημμυρών στον κάμπο και τα σκουπίδια ήταν κι αυτά ένας λόγος που έκλεισαν τις κοίτες των ποταμών υπερχειλίσαν τα νερά και έπινξαν την πόλη της Καρδίτσας πολλά χωριά αλλά και καλλιέργειες.

Από τη διασταύρωση του δρόμου προς Καστανιά, στον "Αντάρτη" και μέχρι το χωριό υπάρχουν τέσσερις παράνομες εναποθέσεις σκουπιδών στις πλαγιές του δρόμου προς το ποτάμι:

Μία ακριβώς στη "δέση", δεύτερη στο "Κόμμα", μία τρίτη στο λαγκάδι του "Μαρώτη" και μια τέταρτη στο ίδιο λαγκάδι λίγο παραπάνω στα "Πατσούρια"

Μέσα στο χωριό και μέχρι την "Καμάρα" άλλες πέντε (Ραχούλα, Καλάμι, Κατσαρογιάννη, Λαγκάδα, Καμάρα ...) και απ' το χωριό στο δρόμο προς το Παλιοζωγόλπι και μέχρι τη βρύση του "Ζαχαριά" άλλες τέσσερις (πρώτο λαγκάδι, Πρίσι, Βραχίες, Ζαχαριά..)

Το κακό όμως δεν σταματάει εκεί, συνεχίζεται στο Παλαιοζωγόλπι (Λόφος Αη - Λια) στον Ίταμο και την Κρανιά!

Πρέπει να το δούμε και να συζητήσουμε σοβαρά με όλους τους αρμόδιους φορείς για να βρούμε τον τρόπο να ξεπεράσουμε αυτό το πρόβλημα, να βρούμε λύση από τώρα και πέρα αλλά και πώς θα κλείσουν και θα καθαριστούν όλες αυτές οι παράνομες χωματερές, να καθαρίσουν επιτέλους και τα νερά που τόσο πολύ πρόσεχαν οι πρόγονοί μας αλλά εμείς οι νεώτεροι τα αφήσαμε να μολυνθούν

Παρέμβαση στον Δήμο Καρδίτσας:

Ραχούλα 21-10-2024

Αίτημα προς το Δήμο Καρδίτσας για τη διευθέτηση του προβλήματος των σκουπιδών και των παράνομων χωματερών στη Ραχούλα

κοινοποίηση : α) Δήμαρχο: κ. Βασίλη Τσιάκο
β) Αντιδήμαρχο: κ. Παπαδημητρίου Φώτιο
γ) Δ.Δ. Ιτάμου και Τοπική Κοινότητα Ραχούλας

Επανερχόμαστε για ακόμη μια φορά στο αίτημά μας για την διευθέτηση του προβλήματος των παράνομων εναποθέσεων σκουπιδών και αδρανών υλικών στα πρανά του δρόμου: Καλλίθεο - Ραχούλα - Παλιοζωγόλπι - Ίταμος. Όπως σας έχουμε ενημερώσει και παλιότερα, το πρόβλημα εντάθηκε μετά την άστοχη απόσυρση από τον Δήμο του κάδου των αδρανών υλικών. Σε κάθε λαγκάδι, κάθε νεροφαγιά από την διασταύρωση Καστανιάς (Κανόνια) μέχρι και την βρύση "Ζαχαριά" αλλά και στο "Παλαιοζωγόλπι" στον "Ίταμο" μέχρι και την "Κρανιά"(!) υπάρχουν σκορπισμένα μπάζα και σκουπίδια.

Ο κίνδυνος μόλυνσης του περιβάλλοντος, του νερού, αλλά και ο κίνδυνος πρόκλησης πυρκαγιάς τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι πολύ μεγάλος κι ακόμη μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος πλημμύρας, γιατί όπως και παλιότερα με τα φαινόμενα "Ιανός", "Ντάνιελ" και "Ελίας", τα σκουπίδια, τα μπάζα καθώς και οικιακά έπιπλα και συσκευές, παρασύρθηκαν μαζί με άλλα φερτά υλικά, έκλεισαν τα γεφύρια και τις στενές κοίτες των

Μια αναφορά για τους κινδύνους που προέρχονται από τη χρήση Κάνναβης (Μαριχουάνα ή Χασίς)

Του Μάρκου Ζαχαρή*

Η χρήση κάνναβης (μαριχουάνα ή χασίς) είναι ένα θέμα που προκαλεί συχνά έντονες αντιπαραθέσεις. Η κατανάλωση ψυχαγωγικής κάνναβης και των παραγώγων της, όπως η μαριχουάνα, είναι πολύπλοκα θέματα που δεν μπορούν να αναλυθούν πλήρως σε αυτό το ενημερωτικό σημείωμα.

Η ινδική κάνναβη είναι ένα φυτό, του οποίου τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για ιατρικούς, ψυχαγωγικούς και βιομηχανικούς σκοπούς. Περιέχει την ψυχοδραστική ουσία τετραϋδροκανναβινόλη (THC), η οποία είναι υπεύθυνη για τις γνωστές επιδράσεις της.

Στην Ελλάδα, η χρήση κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς είναι νόμιμη, αλλά υπό αυστηρές προϋποθέσεις, ενώ η ψυχαγωγική χρήση παραμένει παράνομη. Η νομιμοποίηση της φαρμακευτικής κάνναβης για την ανακούφιση από χρόνιο πόνο, καρκίνο, αυτοάνοσα νοσήματα και άλλες σοβαρές καταστάσεις έχει φέρει στο προσκήνιο το θέμα της ψυχαγωγικής χρήσης, ιδιαίτερα στους νέους. Παρ' όλα αυτά, η χρήση κάνναβης θα πρέπει πάντα να γίνεται με προσοχή και υπό την επίβλεψη ιατρού, καθώς μπορεί να προκαλέσει σοβαρές παρενέργειες.

Επιπτώσεις στην Υγεία

Η κάνναβη μπορεί να προκαλέσει διαφορετικές επιδράσεις στον οργανισμό, ανάλογα με τη δόση και τη συχνότητα χρήσης. Οι συνηθέστερες επιδράσεις περιλαμβάνουν:

Ψυχολογικές: Ευφορία, χαλάρωση, αλλαγές στην αντίληψη του χρόνου και του χώρου, ενισχυμένη αισθητηριακή αντίληψη.

Σωματικές: Ξηροστομία, αυξημένη όρεξη, ερυθρότητα των ματιών και αύξηση του καρδιακού ρυθμού.

Αρνητικές επιπτώσεις: Άγχος, σύγχυση, προβλήματα στη μνήμη και στη συγκέντρωση. Σύμφωνα με το ιατρικό περιοδικό Lancet, η χρήση κάνναβης αιχάνει τον κίνδυνο εμφάνισης ψύχωσης και σχιζοφρένειας, ιδιαίτερα στους νέους. Ορισμένες μελέτες δείχνουν ότι η χρήση χασίς μπορεί να προκαλέσει ψύχωση, η οποία εκδηλώνεται με παρανοϊκές ιδέες και ψευδαισθήσεις, οι οποίες υποχωρούν μετά τη διακοπή της χρήσης. Ωστόσο, σε κάποιες περιπτώσεις, τα συμπτώματα μπορεί να παραμείνουν και να γίνουν χρόνια.

Κοινωνικές και Νομικές Επιπτώσεις

Η χρήση κάνναβης ενδέχεται να έχει σοβαρές κοινωνικές συνέπειες. Ορισμένες από αυτές είναι:

Κοινωνικός στιγματισμός και απομόνωση: Οι χρήστες μπορεί να αντιμετωπίσουν κοινωνικό στιγματισμό, ιδιαίτερα σε χώρες όπου η χρήση είναι παράνομη ή θεωρείται κοινωνικά μη αποδεκτή.

Επιπτώσεις στην εργασία και την εκπαίδευση: Η χρήση κάνναβης μπορεί να επηρεάσει την απόδοση στην εργασία και την εκπαίδευση, οδηγώντας σε μειωμένη παραγωγικότητα και ακαδημαϊκή επίδοση.

Οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις: Η χρήση κάνναβης μπορεί να προκαλέσει εντάσεις και συγκρούσεις στις οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις, ειδικά αν τα μέλη της οικογένειας ή οι φίλοι δεν εγκρίνουν τη χρήση της.

Νομικές συνέπειες: Σε χώρες όπου η χρήση κάνναβης είναι παράνομη, οι χρήστες μπορεί να αντιμετωπίσουν νομικές συνέπειες, όπως πρόστιμα ή φυλάκιση.

Οικονομικές συνέπειες: Η χρήση κάνναβης μπορεί να προκαλέσει σοβαρά οικονομικά προβλήματα στους χρήστες. Οι δαπάνες για την αγορά αυτών των ουσιών μπορεί να οδηγήσουν σε περικοπές άλλων απαραίτητων δαπανών για την κάλυψη αναγκών του ατόμου.

Επιπλέον, η χρήση αυτών των ουσιών μπορεί να επηρεάσει την απασχόληση και την παραγωγικότητα των χρηστών, οδηγώντας σε απώλεια εισοδήματος και δυσκολίες στην εύρεση ή διατήρηση εργασίας. Οι χρήστες μπορεί να επισήσουν προβλήματα με το νόμο, οδηγώντας σε οικονομικές κυρώσεις, όπως είναι τα πρόστιμα και σε πρόσθετα έξοδα για ενδεχόμενη νομική υποστήριξη.

Κίνδυνοι για τους Εφήβους

Η χρήση κάνναβης στους εφήβους συγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία τους, καθώς και για την ψυχική και σωματική τους ανάπτυξη. Μερικοί από τους κύριους κινδύνους περιλαμβάνουν:

Επιπτώσεις στην ανάπτυξη του εγκεφάλου: Η κάνναβη μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την εγκεφαλική ανάπτυξη, ειδικά στην εφηβεία, όπως ο εγκέφαλος εξακολουθεί να αναπτύσσεται.

Ψυχική υγεία: Η χρήση μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο εμφάνισης ψυχικών διαταραχών, όπως άγχος, κατάθλιψη και σχιζοφρένεια.

Ακαδημαϊκή απόδοση: Οι έφηβοι που καταναλώνουν κάνναβη ενδέχεται να παρουσιάσουν μειωμένη απόδοση στο σχολείο και δυσκολία στη συγκέντρωση.

Κίνδυνος εξάρτησης: Η χρήση κάνναβης σε νεαρή ηλικία μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο εξάρτησης.

Εξάρτηση από την Κάνναβη

Η εξάρτηση από την κάνναβη είναι ένα θέμα που προκαλεί έντονες συζητήσεις. Ορισμένοι ειδικοί θεωρούν ότι η χρήση μπορεί να προκαλέσει ψυχολογική εξάρτηση, όπου το άτομο αισθάνεται την ανάγκη να καταναλώνει την ουσία για να αντιμετωπίσει συναισθηματικές καταστάσεις. Αν και δεν υπάρχει σαφής ένδειξη φυσικής εξάρτησης, η ψυχολογική εξάρτηση μπορεί να οδηγήσει σε συχνή και επαναλαμβανόμενη χρήση.

Σχέση με άλλες παράνομες ουσίες

Η χρήση κάνναβης μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένο κίνδυνο επιαφής με άλλες παράνομες ουσίες, κάπι που αυξάνει την πιθανότητα εμπλοκής με αυτές. Οι χρήστες ενδέχεται να εξερευνήσουν άλλες επικίνδυνες ουσίες, κάπι που ενδέχεται να οδηγήσει σε σοβαρές συνέπειες για την υγεία τους.

Ακολουθεί ενδεικτική βιβλιογραφία για όποιον-α θελήσει να μάθει περισσότερα.

Κ. Σολδάτος, Λ Λύκουρας Σύγγραμμα Ψυχιατρικής, Εκδόσεις ΒΗΤΑ, Αθήνα, 2006

<https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS2666-7762%2821%2900255-6.pdf>

<https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/2883449/file.pdf>

<https://www.okana.gr/sites/default/files/2021-03/Efthoi-kai-Kannabh-Parexhgheis-kai-episthmonika-dedomena.pdf>

<https://www.okana.gr/el/node/27>

*Ο Μάρκος Ζαχαρής είναι κοινωνικός λειτουργός, συνεργάτης Α Νευρολογικής Κλινικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το στοιχειό του Ίταμου

Του Λάμπρου Γριβέλλα

Από το βιβλίο των "Ιππεύοντας τους λύκους"

Ο Απόστολης (δεξιά) σε νεότερη ηλικία, με τον θείο του, Κώστα, στην είσοδο του μαγαζιού του, στη Ραχούλα

Εκείνα τα χρόνια η πρόσβαση στον Ίταμο δεν ήταν εύκολη υπόθεση για τους πολλούς. Για να φτάσεις εκεί με αυτοκίνητο, μέσω Ραχούλας, έπρεπε να παίξεις κορώνα γράμματα το αυτοκινητάκι σου με κίνδυνο να μείνεις στο δρόμο, μέσα στην ερημιά. Ο άλλος δρόμος ήταν: Καρδίτσα-Κορώνα-Τσαρδάκι-Καστανιά-Ίταμο, μιάμιση ώρα αβάσταχτης ταλαιπωρίας, σ' ένα δρόμο με αμέτρητες επικίνδυνες στροφές. Ο κόσμος όμως ανέβαινε το καλοκαίρι, έστω και για λίγες ώρες, να δροσιστεί από το λιοπέρι του καρδιτσιώτικου κάμπου.

Η βρύση, πάντα εκεί, έτρεχε τα κρουσταλλένια νερά της, μαγνήτης για τους διψασμένους καμπίσιους, λιθόχιστη στην παλιά μορφή της, όπως τη θυμόμαστε οι παλιότεροι. Σε απόσταση λίγων μέτρων από αυτή είχε το μαγαζάκι του ο Αποστόλης. Δεν επρόκειτο βέβαια για πραγματικό μαγαζί. Ήταν μια παράγκα με τσιμεντόλιθους, σκεπασμένη με παλιούς τσιγκους. Το εσωτερικό της ήταν χωρισμένο στα δύο. Δεξιά υπήρχαν ξύλινα ράφια για το ...εμπόρευμα: τσιγάρα, κονσέρβες, λουκούμια, καραμέλες, σοκολάτες και η νταμπίτζανα με το τσίπουρο. Αριστερά ήταν το κρεβάτι του Αποστόλη. Σανίδια στηριγμένα σε τσιμεντόλιθους και επιστρωμένα με παχύ στρώμα από ελατόμπατσες, που μοσκοβιόλουσαν οεστίνι. Η γυναίκα του, η κυρα-Μαρία, τις αντικαθίστανε κάθε λίγο, γιατί, όταν ξεραίνονταν, γίνονταν σκληρές, σαν καρφάκια. Πίσω από την πόρτα, σ' ένα σανίδιο ψηλά στον τοίχο, ήταν το χειροκίνητο τηλέφωνο με το οποίο επικοινων

Τα μικρά υδροηλεκτρικά (ΜΥΗΕ) ως ΑΠΕ και οι κίνδυνοι για το νερό, ως φυσικού δημόσιου αγαθού

Εκαποντάδες ανεμογενήτριες, άνω των 150 μέτρων ύψους, έχουν αδειοδοτηθεί και συνεχίζουν να αδειοδοτούνται στις βουνοκορφές της χώρας μας, ανεξαρτήτως υψομέτρου, προστατεύοντας ή μη περιοχών, παντελώς άναρχα και με αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία, τη βιοποικιλότητα αλλά και τις δραστηριότητες της τοπικής οικονομίας.

Πλήθος μικρών υδροηλεκτρικών σχεδόν σε κάθε ορεινό ρέμα ή ποτάμι, με εκτροπές των νερών από τις κοίτες για μήκος πολλών χιλιομέτρων και με "άδειες χρήσης νερού" υπέρ ιδιωτών επενδυτών, που διαλαλούν στις πλατείες και στα καφενεία των χωριών μας πως "όποιος θέλει νερό για τον κήπο του, τώρα πρέπει να έρθει σε μένα".

Πλήθος, ακόμα, φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις ή σε χρησιμοποιούμενους βοσκόποτος, που, πέρα από τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων, σταδιακά οδηγούν σε εγκατάλειψη της παραγωγής και σε μεταβολή του παραγωγικού μοντέλου, με ότι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για την εθνική και τοπική οικονομία.

Κι όλ' αυτά με την κοινωνία ν' αντιδρά απ' άκρου σε άκρο και ενώ έχει καταδειχθεί πλήρως, με αντίστοιχα στοιχεία επίσημων αρχών, επιστημόνων και φορέων, ότι οι μεταβλητές ΑΠΕ, όπως οι ανεμογενήτριες και τα φωτοβολταϊκά, εξαιτίας της μεταβλητής και στοχαστικής ενέργειας που παράγουν, κάθε άλλο παρά αξιόπιστες και αποτελεσματικές καθίστανται για το δίκτυο ηλεκτροδότησης. Δε μπορούν να προσφέρουν αυτονομία και αυτάρκεια, οδηγούν σε ενεργειακή φτώχεια και εξάρτηση (βλ. εισαγόμενο φυσικό αέριο για παραγωγή ενέργειας αλλά και εισαγωγή ρεύματος από γειτονικές χώρες), ακριβάνουν το ρεύμα για τον καταναλωτή, κ.λ.π..

Κανένας συγκεκριμένος και προσαρμοσμένος στις ανάγκες της χώρας ενεργειακός σχεδιασμός, που να σέβεται πραγματικά το περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα, την ιστορία, τις ιδαιτερότητες και τις προοπτικές του κάθε τόπου, θεωρώντας ως δεδομένο το ανέγγιχτο περιοχών Natura και λουπών προστατευόμενων περιοχών.

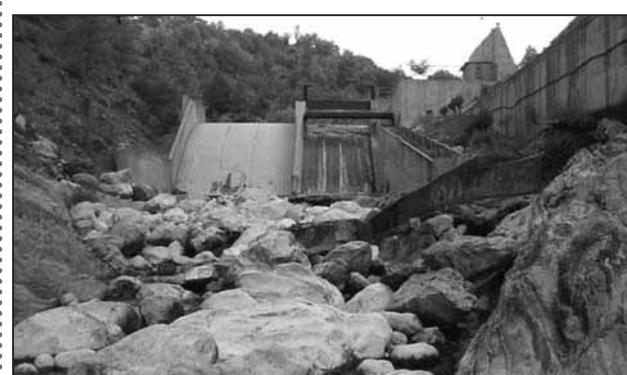
Η ενεργοποίηση, σήμερα, κάθε περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα αλλά και κάθε πολίτη με στόχο την αποτροπή της καταστροφής του περιβάλλοντος - που επιχειρείται, μάλιστα, με την επίκληση της δήθεν προστασίας του - απόλυτα αναγκαία, όπως απόλυτα αναγκαία και η ενεργοποίησή τους για τη διατήρηση αδεσμευτού του κάθε μορφής και απαραίτητου για την ίδια μας την επιβίωση φυσικού μπλούτου.

Τα μικρά υδροηλεκτρικά (ΜΥΗΕ) ως ΑΠΕ και οι κίνδυνοι για το νερό, ως φυσικού δημόσιου αγαθού

Γράφει ο Γιώργος Δ. Καραβίδας*

Όλο και δυναμώνουν τον τελευταίο καιρό οι προβληματισμοί και οι αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών και των κάθε μορφής φορέων τους απέναντι σε συγκεκριμένες μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), με το ενδιαφέρον να εστιάζεται τον τελευταίο καιρό στην εγκατάσταση ανεμογενητριών σε πολλά βουνά της πατρίδας μας ή φωτοβολταϊκών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, βοσκόποτους, κ.λ.π..

Στο απυρόβλητο, ωστόσο, δε μένουν, για τους δικούς τους ξεχωριστούς λόγους, έστω κι αν οι αντιδράσεις επ' αυτών δεν προβάλλονται μέχρι τώρα σε τόσο έντονη μορφή, και τα μικρά υδροηλεκτρικά (ή αλλιώς και χάριν συντομίας ΜΥΗΕ).

Εικόνα 1: "Φράγμα" υδρομάστευσης ΜΥΗΕ σε κοίτη ρέματος

Η... απόπειρα σύγχυσης και παραπλάνησης!!

Τα μικρά υδροηλεκτρικά είναι, λοιπόν, κι αυτά μια μορφή των αποκαλούμενων "Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας", εκμεταλλεύοντας την υψομετρική διαφορά στα ορεινά ρέματα και ποτάμια μας και την εξαιτίας αυτής αλλά με τεχνητό τρόπο προκαλούμενη "υδατόπτωση". Συνιστούν ένα από τα πιο επιτακτικά, σήμερα, προβλήματα πολλών ορεινών περιοχών της πατρίδας μας, μ' αυτούς που τα πρωθυΐναν να έχουν, μέχρι στιγμής, καταφέρει να κρατήσουν πολύ χαμηλούς τόνους, εμφανίζοντάς τα αρκετά ωραιοποιημένα ή προκαλώντας ακόμα και σύγχυση στην κοινή γνώμη, ώστε τα

ΜΥΗΕ να παρουσιάζονται αποκλειστικά και μόνο ως μια ήπια μορφή παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αποτέλεσμα, στημαντική μερίδα φορέων και πολιτών, που δεν έχουν έρθει αντιμέτωποι με το ζήτημα, να μην έχουν αντιληφθεί και την πραγματικότητα με τις συνέπειες της σε όλες της διαστάσεις.

Μια πραγματικότητα που καταδεικνύει πως, όταν αναφερόμαστε σε μικρά υδροηλεκτρικά, δεν πρέπει να τα συγχέουμε είτε ως προς την απόδοση (παραγωγή ενέργειας στημαντικής ισχύος) είτε την αφελμότητα (πιθανή ανάπτυξη τουρισμού με αντίστοιχες θέσεις εργασίας, δημιουργία νέων βιότοπων, συμβολή σε ύδρευση και άρδευση, κ.λ.π.) με τα μεγάλα του είδους (χωρίς τούτο να σημαίνει και ότι είμαστε οπωσδήποτε και υπέρ των τελευταίων). Δεν πρέπει, ακόμα, να συγχέουμε τα μικρά υδροηλεκτρικά ούτε με την περιβόητη "αντλησιατιμένη" (ή, αλλιώς και κατ' ορισμένους, "αποθήκευση" ενέργειας). Και ούτε, φυσικά, μιλώντας για μικρό υδροηλεκτρικό, εννοούμε ότι πάμε απλά κάτω από μια υδατόπτωση (καταρράκτη) και το σήνοντας (θα ήταν, ίσως, ιδανικό αλλάδεν!!!!).

Ακόμα, η πραγματικότητα που καταδεικνύει πως, όταν αναφερόμαστε σε μικρά υδροηλεκτρικά, όπου δεν έχεινεις τις ωραιοποιημένες που συναντούμε στο διαδίκτυο, όπου δε διακρίνονται ούτε τα φράγματα/εκτρώματα στις κοίτες των ποταμών, ούτε τα πραγματικά χιλιόμετρα εκτροπής των νερών από τις κοίτες, ούτε ότι οι επεμβάσεις που πραγματοποιούνται εντάξις δασμώνενων εκτάσεων, ούτε ότι στην πράξη τα νερά εξαφανίζονται - κυριολεκτικά, όμως - από τις κοίτες, κ.λ.π..

Εικόνα 2: Υδρομάστευση μικρού υδροηλεκτρικού, όπου το νερό εκτρέπεται σε (υπόγειο) αγώγ. Αυτό που απομένει στην κοίτη είναι η "οικολογική παροχή", εντός της οποίας πρέπει να επιβιώσει η ιχθυοπανίδα, κ.λ.π.

Τι σημαίνει στην πράξη η αδειοδότηση και η λειτουργία ενός ΜΥΗΕ

Στην πράξη και μετά από έρευνα σε σχετική νομοθεσία, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ), αποφάσεις έγκρισής τους (ΑΕΠΟ), εμπειρίες και μαρτυρίες από τη λειτουργία τους (όπου τέτοια έχουν ήδη εγκαταστηθεί), κ.λ.π., μικρό υδροηλεκτρικό/σημαίνει:

- Εκτροπή των νερών από τις κοίτες των ρεμάτων και ποταμών σε μήκος πολλών χιλιομέτρων, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη για την παραγωγή ενέργειας υψομετρική διαφορά, με τις ανάλογες συνέπειες σε ποτάμιο και παραποτάμιο οικοσύστημα. Η αντίστοιχη ποσότητα δύναται να αγγίζει μέχρι και 90% των νερών των ορεινών ρεμάτων και ποταμών. Πραγματικοί βιότοποι καταστρέφονται και προστατευόμενα είδη χλωρίδας και πανίδας, την ύπαρξη των οποίων οι σχετικοί "μελετητές" φροντίζουν πολλές φορές ν' αποκρύπτουν από τις αντίστοιχες μελέτες, εξαφανίζονται. Υπόψη πως στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων μιλάμε για ποτάμια και ρέματα που, ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, στερούνται επάρκειας υδάτων.

- Φυσικά τοπία και ποτάμια αλλοιώνονται και φράγματα/εκτρώματα έφυτώνται καταμεσήσεις σε ρέματα και ποτάμια, τα οποία οι "μελετητές" παρουσιάζουν και ως "απόλυτα προσαρμοσμένα στο περιβάλλον της περιοχής".

- Αυθαίρετες και ανεξέλεγκτες επεμβάσεις στο περιβάλλον από επικαλούμενους δήθεν υφιστάμενους δρόμους εκεί που τέτοιοι δεν υπάρχουν, από ελλιπή μέτρα διαχείρισης πλεοναζόντων εκσαφατικών υλικών, από τη μη οριοθέτηση της κοίτης των υπό επεμβασηρεμάτων και ποταμών πριν την αδειοδότηση των ΜΥΗΕ, κ.λ.π..

- Σχεδόν ανύπαρκτα στην πράξη "αντισταθμιστικά" και "ανταποδοτικά" οφέλη για δικαιούχους καταναλωτές (όπως αυτά ύψους εννέα ευρώ, κατά μέσο όρο, με βάση πρόσφατη σχετική ΚΥΑ), και για δήμους, που καταφεύγουν σε αγωγές για να διεκδικήσουν όσα δικαιούνται ή όσα συμφώνησαν με τις εμπλεκόμενες εταιρίες, οι οποίες ανταποντούν με τη σειρά τους κι αυτές με αγωγές, αρνούμενες τις υποχρεώσεις τους.

- Πολλαπλάσιοι κι εδώ ειδικοί φόροι υπέρ ΑΠΕ, όπως το ΕΤΜΕΑΠ, που τους καταβάλλουμε όπως ΑΜΕΣΑ και ΟΛΟΙ ΜΑΣ, μέσω των λογαριασμών ενέργειας.

- Αδιαμφισβήτητη, μέσω των "αδειών χρήσης νερού", που η πολ

Καπτάν Γιώτης

(Καπτάν Γιώτης: Ψευδώνυμο του Χαριλάου Φλωράκη στην Αντίσταση.)

Το ποίημα περιέχει και μερικούς στίχους ή ημιστίχια διαφόρων κλέφτικων δημοτικών τραγουδιών.)

Ο Γιώτης πια εγέρασε, τρέχει στα ενενήντα
Κι όλο λυγούν τα πόδια του κι όλο η φωνή
κοντάινει.

Πιάνει καλεί τους φίλους του, τους άτρομους
συντρόφους.

Παιδιά μου εγώ εγέρασα, δεν έχω πια κουράγιο!
Απόψε είδα στον ύπνο μου, στην υπνοφαντασία μου,
Θολό ποτάμι πέρναγα και πέρα δεν εβγήκα.
Ήταν του χάρου μήνυμα, του θάνατου χαμπέρι!
Του χρόνου ο κούκος δεθα βγει στο γαύρο να λαλήσει,
Παρά η τρυγόνα η θλιβερή θα λέει μοιρολόγι.

Στα χρόνια πού ζησα δω στον απάνω κόσμο,
Κανένα δεν φοβήθηκα, δεν κιότεψα ποτέ μου,
Κανέναν δεν αδίκησα, δεν κάκιωσα κανένα.
Και τώρα που ο χάροντας σιμώνει να με πάρει
Κι αν κάποιον στεναχώρησα κι αν λύπησα κανέναν,
Χωρίς να θέλω έγινε και σχώρεση ζητάω.

Σας κάλεσα για να σας πω ένα και τελευταίο.
Δεν έχω ορμήνεις να σας πω, φλουριά να σας μοιράσω.
Μον' σαν πεθάνω πάρτε με ψηλά σε κορφοβούνι.
Κει στων Αγράφων τα βουνά, τα πυκνοδασωμένα,
Θέλω ψηλά στον Άι Λιά, στο Παλαιοζογλώπι,
Να' χω αγνάντια από ψηλά, τα κάτω να τηράω.
Κει πάνω στα δασιά κλαριά και τους παχιούς τους ίσκιους,
Οθέ διαβαίνουν κυνηγοί, περνάν αγριοπούλια.
Να' χω τα βράχια αιδέρφια μου τα δέντρα συγγενείς μου,
Να με κοιμίζουν πέρδικες να με ρυπνούν αϊδόνια,
να ακούω οξιάς το βούισμα, και τον τριγμό του ελάτου,
να ακούω τον πετροκότσυφα και τα νερά να τρέχουν,
νερό να πίνω δροσερό στου πλάτανου τη ρίζα...

Παιδιά μου, εγώ εγέρασα, ανάκαρα δεν έχω!
Σας βλέπω τώρα εδώ μπροστά κι ο νους μου αναθυμάται
τις μπόρες που περάσαμε στ' αντάρτικα λημέρια,
να πολεμάμε ολημερίς κι ολονυχτίς ακόμα
του Μουσολίνι τα σκυλιά του Χίτλερ τα ζαγάρια.
Χωρίς νερό, χωρίς ψωμί, χωρίς ύπνο στο μάτι,
Τρώγαμε βόλια για ψωμί, μπαρούτι για προσφάγι
Και λημεριάζαμε ψηλά όπου φωλεύουν λύκοι,
σε κορφοβούνια σε σπηλιές, σε βράχους, σε λαγούμια,
ζεστό ψωμί δεν τρώγαμε, δεν πέφταμε σε στρώμα...

Ο πόλεμος τελείωσε όχι και ο αγώνας
για μια καλύτερη ζωή, σ' ένα ντουνιά ωραίο,
που εύχομαι να ζήσετε κι αξίζει να χαρείτε.

Εμένα μη μ' αφήσετε στη ζούρα αυτής της πόλης.
Θέλω αέρα καθαρό, θέλω αέρα φρέσκο,
Νά' χει του πεύκου μυρωδιά, να χει δροσιά του λόγγου.
Πάρτε με πάνω στα βουνά, στην πόλη δεν αντέχω...
Σκάψτε βαθιά, σκάψτε καλά, κάντε καλό μνημούρι
σε μένο, λιτό κι ανάλογο με με που θα μαι μέσα.
Μπήξτε σίδερα γερά να φράξετε τον τάφο
μη με ξεχώσουν τα σκυλιά και του βουνού τάγριμα...

Αυτά τους είπε κι έσβησε ο γέρο Καπετάνιος.
Κι όπως εκείνος διάταξε έτσι και κείνοι κάνουν.
Για το μνημούρι δεν ακούν κι αλλιώς το ετοιμάζουν.
Σκάβουν βαθιά, σκάβουν πλατιά, τάφο για δυο νομάτους
να στέκει ορθός να πολεμά και διαταγές να δίνει.
Φράζουν και με σίδερα του αρχηγού το μνήμα..
Σκύβουν φιλούν το μάρμαρο, ασπάζονται το χώμα,
ποτίζουν τα με δάκρυα και τρέχουν για την πόλη
για να προκάνουν τον καιρό, να δώσουν νέες μάχες
για τον αγώνα τον καλό, ενούς καινούριου κόσμου.
Και ροβολώντας ρίχνουν τις μπαταριές αράδα
ν' αντιβουίζουν τα βουνά ν' ακούσει ο καπετάνιος
να θυμηθεί τα νιάτα του και την παλικαριά του
και να γελάσει η καρδιά, ν' αναπαυτεί η ψυχή του.

Κώστας Οικονόμου

Δάσκαλος Μαυρομάτη

Εφ. ΑΝΑΤΟΛΗ Λασιθίου 31-05-2005

Οι "ανδρογυναίκες*" του Ζωγλοπιού

Ο αγώνας της μανιάς μου Φροσύνης

Τα αδέλφια Νικολάκης και Φροσύνη Ρεντίνα ήταν πεντάρφανα. Οι γονείς τους πέθαναν από την χολέρα.

Ο Νικολάκης σπούδασε στο Σχολαρχείο στην Λάρισα και έγινε Δάσκαλος. Παντρεύτηκε την Αγλαΐα το γένος Τσολάκογλου από την Καστανιά.

Τη γιαγιά μου Φροσύνη ο παπάς του χωριού μας Ραχούλα (Ζωγλόπι τότε) ο παπαΔημήτρης Νασάκος και μετά Παπαδημήτριος πάντρεψε με τον γιο του Γιάννο, ο οποίος ήταν λίγο ζωηρός. Γένησαν τη Ζώια, την Αγόρω, τον πατέρα μου Ευθύμιο και την Γιαννούλα. Ο παππούς μου Γιάννης συνεταιρίστηκε στην Καρδίτσα με έναν ονόματι Ψάρρα και άνοιξαν την ταβέρνα "Ελατος" στην οδό Κουμουνδούρου αριστερά ανεβαίνοντας από την πλατεία, απέναντι από το ζαχαροπλαστείο του Κόκα.

Όταν ο Γιάννος πήγε στο χωριό, του είπαν οι χωριανοί στο Καφενείο: "Βρε Γιάννο τι πήγες και έκανες; Ο πατέρας σου είναι και παπάς και ζευγάς (δουλεύει στα κτήματα) και εσύ έβαλες υποθήκη τα κτήματα για να ανοίξεις την ταβέρνα;" Ο παππούς πήγε στο ποτάμι, έκανε μπάνιο, γύρισε στο σπίτι, κατούρησε αίμα και πέθανε. Μάλλον κάποια μεγάλη πέτρα είχε στα νεφρά και αυτή του έκανε την ιστορία.

Και τότε άρχισε ο αγώνας της μανιάς μου Φροσύνης για ν' αποδεσμεύσει τα κτήματα (να πάρει πίσω την υπογραφή του άνδρα της).

Κέρδισε στο πρώτο Δικαστήριο στη Λάρισα ύστερα πήγε στη Θεσσαλονίκη με καραβάκι από το Βόλο, κέρδισε και αυτό. Στο γυρισμό είχαν φουρτούνα και ο καπετάνιος είπε να πετάξουν στη θάλασσα ότι είχαν για να μην πνιγούν όλοι. Η μανιά μου είχε αγοράσει μεταξωτά υφάσματα, κόρες είχε, δεν τα πέταξε αλλά τα τύλιξε στη μέση της μέσα από τα ρούχα της και όπως ήταν γκαστρωμένη δεν την κατάλαβαν.

Υστερα άρχισε ο αγώνας να μεγαλώσει τα ορφανά. Γεννήθηκε και το τέταρτο κορίτσι και το ονόμασαν Γιαννούλα από τον πατέρα της Γιάννο.

Η Ιωνία που έμεινε χήρα σε ηλικία 24 ετών έζησε μαζί με τα πεθερικά της τον Ιερέα Δημήτρη και την Πρεσβυτέρα Ζωήτσα στο σπίτι τους που έκτισαν το 1899 Απριλίου 25 έτοις γράφει η εντοιχισμένη πέτρα, ακρο-

Αγίας Τριάδος Σάικας, εκεί που είχε μάθει τα Ιερά Γράμματα και εκεί τελείωσε τη ζωή του.

Η Μανιά μεγάλωσε τα παιδιά της

πηγαίνοντας και στα κτήματα. Όταν ο πατέρας μου έγινε δεκαεπτά χρονών άρχισε να ασχολείται με το εμπόριο κυρίως της ξυλείας, και όταν έκανε αρκετά χρήματα πήγε και αγόρασε από τον Ψάρρα το συνέταιρο του πατέρα του την ταβέρνα στην Καρδίτσα.

Προηγουμένως άνοιξε μαγαζί υπό την διεύθυνσή του στο μαγαζί του Παπασπύρου

Το σπίτι του Θύμιου Παπαδημητρίου στο Παλιοζωγόποι.

Στη βεράντα του Θύμιος, η γυναίκα του Σταμάτω και ένας από τους εγγονούς τους

και μετά στεγάστηκε στο Βακούφικο και εκεί λειτούργησε ως την Κατοχή. Το μαγαζί κρατούσε η μανιά μου Φροσύνη και αργότερα είχε και μας τα εγγόνια της μαζί για να πηγαίνει η μητέρα μου στα κτήματα με τους εργάτες. Ο αγώνας λοιπόν της μανιάς ήταν μεγάλος και μεγαλύτερη ακόμη ήταν η έγνοια της για το γιό της που δούλευε την Ευρυδίκη η μητέρα μου έχασε δύο αγόρια και μετά ήρθαν τρία κορίτσια στη σειρά η Βικτωρία, η Ευφροσύνη και εγώ η Ισμήνη. Τέλος χάρηκε που ήρθε ο αδελφός μου ο Γιάννης.

Μετά τον εμφύλιο κατέβηκε μαζί μας στην Καρδίτσα και έζησε τα τελευταία της χρόνια ως το 1954 ήσυχα.

Η μανιά μου δεν τραγουδούσε, μόνο μία - δύο φορές την άκουσα να λέει σαν μοιρολοΐ "Σου τόπα Γιάννο μ δυό φορές, σου τόπα τρεις και πέντε παράτα Γιάννο μ τις όμορφες, κοντούλες και γιομάτες...."

Ισμήνη Παπαδημητρίου - Καραντώνη*

* Η Ισμήνη Παπαδημητρίου είναι θυγατέρα του Θύμιου Παπαδημητρίου, ιδιοκτήτη της ταβέρνας "ο Έλατος", που ήταν το μόνιμο στέκι όλων των Ζωγλοπιτών/Ραχουλιωτών στην Καρδίτσα. Η Ισμήνη σπούδασε θεολογία, παντρεύτηκε τον Θανάση Καραντώνη, θεολόγο και συν/χο στρατηγό της αστυνομίας, δημιούργησαν οικογένεια και ζουν στην Αθήνα.

*Ανδρογυναίκες. Γυναίκες που αναλάμβαναν το ρόλο των ανδρών στην οικογένεια.

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Εκδρομή στη μονή Σπηλιάς

Μία ωραία εκδρομή αλλά με λίγο δύσκολη διαδρομή, οργάνωσε τον Οκτώβρη ο μορφωτικός σύλλογος με προορισμό την Παναγία Σπηλιώτισσα (μονή Σπηλιάς) στην Αργιθέα.

Πρώι - πρώι και ώρα 6 αναχωρήσαμε απ' το χωριό για να προλάβουμε την θεία λειτουργία στη μονή.

Γεμάτο το λεωφορείο, δύσκολη η ανάβαση στους δρόμους των αγραφιώτικων βουνών αλλά φθάσαμε στην ώρα μας.

Παρακολουθήσαμε με κατάνυξη την λειτουργία στον παλιό ναό, που χρονολογείται από τους βυζαντινούς χρόνους.

Τα λόγια δεν μπορούν να περιγράψουν την ομορφιά του μικρού ναού αλλά εικόνες από το εσωτερικό δεν υπάρχουν γιατί δεν επιτρέποταν η φωτογράφηση ή βιντεοσκόπηση.

Μετά το πέρας της λειτουργίας πήγαμε μέχρι την λίμνη Στεφανιάδα.

Φάγαμε, ξεκουραστήκαμε και πήραμε τον δρόμο επιστροφής στο χωριό γεμάτοι πρωτόγνωρες εμπειρίες και εικόνες απ' το προσκύνημα και τα βουνά των Αγράφων.

Μουσείο Χαρίλαου Φλωράκη στο Παλιοζωγόποι

Με πρωτοβουλία των συλλόγων Ραχούλας και Παλιοζωγοπίου καθαρίσαμε το μουσείο του Χαρίλαου Φλωράκη στο Παλιοζωγόποι (μέσα και έξω)

Ήταν πολλά τα βάτα στην αυλή. Κόπηκαν αλλά όλο το κτήριο χρήζει άμεσης συντήρησης πριν να είναι αργά.

Οι σύλλογοι έχουν πάρει τις ανάλογες πρωτοβουλίες με τους εμπλεκόμενους φορείς και έγινε μία πρώτη συνάντηση και επιτόπια αυτοψία με αντιπροσωπία του ΚΚΕ που αποτελούνταν από τον Έκτορα Γάζο και την Τ.Ε. όπου τους εκθέσαμε τις απόψεις μας και τους εκφράσαμε τις προθέσεις μας να βοηθήσουμε ώστε να επανέλθει το μουσείο στην πρότερη ομαλή του λειτουργία.

Θεοφάνια στο χωριό

Ανήμερα των Φώτων και αφού επιτέλους το επέτρεψε ο καιρός ετοιμάσαμε μια μικρή γιορτούλα στην πλατεία.

Βουτίζαμε την κουτάλα στο καζάνι και πιάσαμε τσιγαρίδες.

Πατροπαράδοτο έθιμο που ακολουθούσε το σφάξιμο των γουρουνιών και την παραγωγή λίπας που την χρησιμοποιούσαν για την συντήρηση

Μοιράσαμε "γούρια" στα παιδιά, διασκεδάσαμε με τους

"Φωτάδες", ήπιαμε κι ένα ποτηράκι κρασί, ανταλλάξαμε ευχές για να πάει καλά ο χρόνος!

Παρουσίαση ποιητικής συλλογής του Δημήτρη Κουντουρά*

Με μεγάλη επιτυχία έγινε η παρουσίαση της δεύτερης ποιητικής συλλογής του Δημήτρη Κουντουρά με τίτλο υποκοριστικά στο Ξενοδοχείο Κιέριον στις 29 Δεκεμβρίου

Αντιγράφουμε μία μικρή παρουσίαση του έργου από την ποιήτρια Ελένη Τσιρογιάννη Πράντζου:

"Αγαπημένε Δημήτρη,

Τα "Υποκοριστικά" σου είναι μια κραυγή μέσα σε έναν κόσμο σκληρό.

Είναι μια ανατροπή, μια δήλωση ότι το μικρό, το φαινομενικά ασήμαντο μπορεί να είναι πιο δυνατό από οπιδήποτε άλλο.

Με λέξεις που μοιάζουν απαλές σαν ψίθυροι, κατάφερες να ταρακουνήσεις τις ψυχές μας. Κάθε σελίδα τους είναι ένας καθρέφτης που μας προκαλεί να δούμε την αλθεια - τη δική μας, τη δική σου, αυτή που κρύβεται στα απλά, στα μικρά, στα ανείπωτα.

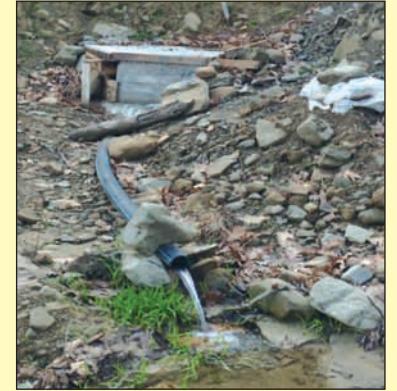
Τα "Υποκοριστικά" δεν είναι ένα απλό βιβλίο.

Είναι μια δύναμη ντυμένη με απλότητα.

Μας δείχνεις πως η πραγματική ομορφιά, η πραγματική ένταση, δεν χρειάζονται φανφάρες· γεννιούνται από την ουσία, από το βάθος, από το πάθος που νιώθεις για τον κόσμο και τους ανθρώπους.

Μετά τον καθαρισμό της πλατείας και αφού βρέθηκε το νερό έγινε σε πρώτη φάση η υδρομάστευση με μικρό υδραγωγείο για να ασφαλιστεί η πηγή.

Θα ακολουθήσει ο σχεδιασμός και η αποκατάσταση της βρύσης και του χώρου.

Ευχαριστούμε θερμά όσους συμπαραστάθηκαν και βοήθησαν μέχρι τώρα και κυρίως τους μαστόρους Παναγιώτη Ζαχαρή και Τάσο Κατσαρό, τον Βαγγέλη Γριβέλλα και τον Γιάννη Τσιούκη.

Επίσης συγκινητική ήταν η οικονομική ενίσχυση της προσπάθειας μέσω του τοπικού συλλόγου Παλαιοζωγοπιτών από τους συντοπίτες

Βρέκου Βίκι, Γριβέλλα Ελένη
Δελίτσικα Τσιούκη Αγορί, Θεάκου Δήμητρα
Κατσιούλας Τέλης, Κουντουράς Δημήτρης
Λουκά - Παπασωτήριου Νίκη, Λουκά Σοφία,
Οικονομίδου - Παπασωτήριου Φιλίστα,

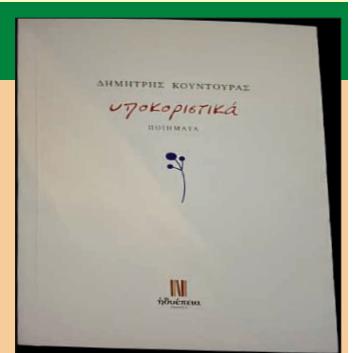
Νάκος Βασιλείος, Παναγιώτου Βιβή, κάτοικοι κυρίως του οικισμού που μας έδωσαν παραπάνω δύναμη και τα χρήματα που είναι αναγκαία για να συνεχίσουμε την προσπάθεια μέχρι την πλήρη αποκατάσταση.

Έκκληση για οικονομική συνδρομή αποκατάστασης της βρύσης Τσιώκη στο Παλιοζωγόποι.

Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας:
Γριβέλλας Ιωάννης, 6989406502

Εθνική Τράπεζα: (IBAN) GR3401101520000015261476152

*Εάν γίνει τραπεζική κατάθεση εκτός από το όνομα σημειώστε αιτιολογία "Για βρύση Τσιώκη"

Σε ευχαριστούμε που τόλμησες να μας δώσεις κάτι τόσο δυνατό, ντυμένο με την αθωότητα του απλού μα του τόσο σημαντικού.

Εύχομαι τα "Υποκοριστικά" σου να σπάσουν τα όρια, να βρουν τον δρόμο τους σε ψυχές που αναζητούν όχι απλώς λόγια, αλλά δονήσεις, μετακινήσεις, αλλαγές.

Νιώθω βαθύ θαυμασμό και ευγνωμοσύνη, για την πρόσκληση και την τιμή που με κάλεσες στην ομιλία του βιβλίου σου."

Αν θέλετε να το αποκτήσετε, διατίθεται από τις εκδόσεις "Ηδύπεια" και όλα τα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία και μπορείτε να το παραγγείλετε στο βιβλιοπωλείο της γειτονιάς σας και της καρδιάς σας!

(* Ο Δημήτρης Κουντουράς είναι Διευθυντής Παθολογικής και Ηπατολογικής Κλινικής στην εταιρεία Όμιλος ΙΑΣΩ)

Βιβλία Διατίθενται στην τιμή των 10 ευρώ τα αξιόλογα βιβλία των παλιότερων εκδόσεων του Μορφωτικού Συλλόγου

